

Căi către incluziune: Spre piețe ale muncii cu adevărat incluzive

PATHS2INCLUDE

Ce înțelegem prin piețe ale muncii incluzive?

Excluziunea de pe piața muncii nu depinde numai de caracteristicile individuale, ci și de interacțiunea dintre factorii personali și contextuali de-a lungul vieții.

Vulnerabilitatea pe piața muncii este înțeleasă aici ca fiind interacțiunea dintre dezavantajele individuale și condițiile structurale, cum ar fi regimurile de protecție socială, reglementările pieței muncii și normele sociale predominante.

De ce sunt ele importante?

Piețele forței de muncă favorabile incluziunii nu sunt doar un imperativ moral, ci și cheia productivității, inovării și creșterii pe termen lung.

→ Prin valorificarea întregului potențial al tuturor lucrătorilor, Europa își consolidează atât **competitivitatea**, cât și **coeziunea socială**.

Principalele rezultate ale cercetării

Activitate vs ocupare

Un aspect esențial este diferența dintre inactivitate (indisponibilitate pentru muncă) și șomaj (căutarea unui loc de muncă fără a-l putea găsi):

- **Lucrătorii tineri** tind să fie cei mai activi, dar au și cele mai mici șanse de a găsi un loc de muncă atunci când îl caută.
- Femeile au o probabilitate mai scăzută de a fi active, însă atunci când caută activ un loc de muncă nu există diferențe în șansele de angajare.
- **Părinții singuri** prezintă o activare mai mare, dar probabilități de angajare semnificativ mai scăzute, probabil din cauza constrângerilor legate de îngrijirea copiilor.

Decalajul dintre activare și ocuparea forței de muncă, diferența dintre numărul de persoane care sunt înscrise în măsuri de „activare” (cum ar fi formarea, programele de căutare a unui loc de muncă etc.) și numărul celor care se încadrează efectiv în muncă ulterior, variază de la o regiune la alta.

Nivelul individual

Mai multe caracteristici individuale influențează puternic oportunitățile de pe piața muncii:

- **Limitările legate de sănătate** sunt printre principalele cauze ale excluziunii. Persoanele cu sănătate precară sunt mai susceptibile de a fi inactive și șomere și se confruntă cu riscuri mai mari de nesiguranță a locului de muncă, în special în timpul crizelor economice.
- **Responsabilitățile de îngrijire** reduc semnificativ atașamentul față de piața muncii, în special în rândul femeilor.
- **Educația** este cea mai puternică protecție împotriva excluziunii. Nivelurile mai ridicate de educație și competențele digitale au sporit reziliența în timpul trecerii la munca la distanță, în timp ce lucrătorii slab calificați s-au confruntat cu dificultăți mai mari.
- **Averea reduce riscurile**: impactul negativ al sănătății precare asupra participării pe piața muncii este mult mai redus în rândul persoanelor mai înstărite. În mod similar, femeile din quintilele superioare de avere se confruntă cu riscuri de excluziune mult mai reduse.

Interacțiunea cu contextul

Dincolo de caracteristicile individuale, contextul influențează puternic oportunitățile de pe piața muncii:

- Persoanele din regiunile cu activitate economică mai ridicată și șomaj mai scăzut au mai multe șanse să fie active și angajate, **indiferent de caracteristicile lor individuale**.
- **Diversificarea economică** consolidează rezistența la șocurile economice.
- Regiunile cu niveluri ridicate de capital uman au piețe ale muncii mai active, deși concurența puternică poate reduce oportunitățile de angajare.
- **Chiar și în regiunile mai bogate, riscurile rămân ridicate pentru persoanele aflate în situații vulnerabile**. De exemplu, femeile cu vârste cuprinse între 25 și 54 de ani din regiunile cu PIB ridicat au o șansă de 39% de a ocupa un loc de muncă dacă sunt active, dar această șansă scade la 30% în cazul unei boli cronice și la doar 9% în cazul unor responsabilități semnificative de îngrijire.

Recomandări pentru politici

Pilonul 1 – Eliminarea barierelor structurale din calea participării pe piața muncii

- Sprijinirea echilibrului dintre viața profesională și cea personală, precum și a responsabilităților de îngrijire
- Îmbunătățirea adaptărilor la locul de muncă pentru lucrătorii în vârstă și lucrătorii cu dizabilități
- Reformarea politicilor privind concediul de paternitate și parental pentru a extinde durata și eligibilitatea
- Consolidarea aplicării legislației privind egalitatea de remunerare și combaterea discriminării

Pilonul 2 – Crearea unor piețe ale muncii regionale incluzive

- Creșterea mobilității și a conectivității teritoriale prin politici privind transportul public și locuințele
- Consolidarea politicilor active pe piața muncii și reducerea decalajului dintre activare și ocuparea forței de muncă, prin evaluarea situației lucrătorilor care nu fac tranziția de la activare la ocupare.

PATHS2INCLUDE este un proiect de cercetare de 3 ani finanțat de Horizon Europe care investighează aspectele multidimensionale ale discriminării, politicile care ar putea reduce inegalitățile și promova incluziunea socială pe piețele europene ale muncii și factorii de risc ai vulnerabilității care pot apărea în viitorul muncii. Cercetarea se concentrează pe trei procese-cheie de pe piața forței de muncă: recrutarea; parcursurile de carieră; și ieșirea timpurie din viața activă, acordând o atenție deosebită participării pe piața forței de muncă la intersecția dintre gen, etnie, vârstă, sănătate, dizabilități și responsabilități de îngrijire.

Finanțat de Uniunea Europeană. Punctele de vedere și opiniile exprimate aparțin, însă, exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat punctele de vedere și opiniile Uniunii Europene. Nici Uniunea Europeană și nici autoritatea finanțatoare nu pot fi considerate răspunzătoare pentru acestea.